

КАРАР

2022 елның 19 октябре,

КАРАР

№ 75

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының "Яковлево авыл жирлеге" Советының «2019-2035 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында» 2019 елның 12 сентябрэндәге 174 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законы, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 28.07.2004 № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2020 елның 26 октябрэндәге 1742 номерлы карары нигезендә

"Россия Федерациясе Хөкүмәте актларының һәм аерым нигезләмэләренен үз көчләрен югалтуын тану турында, мәжбүри таләпләре булган федераль башкарма хакимият органнары актларының кайбер актларын һәм аерым нигезләмэләрен юкка чыгару турында, транспорт куркынычсызлыгы өлкәсендә федераль дәүләт транспорт күзәтчелеген, федераль дәүләт контролен (күзәтчелеген) гамәлгә ашырганда аларның үтәлеше бәяләнә, шулай ук транспорт чараларын техник карау өлкәсендә мәжбүри таләпләр", Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы "Яковлево авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы белән, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының "Яковлево авыл жирлеге" Советы

Карар:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегенен 2019-2035 елларга транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасына Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының «Яковлево авыл жирлеге» Советының 2019 елның 12 сентябрэндәге 174 номерлы карары белән расланган түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1.1. Программаның 4.2 бүлегендәге 3 абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"Жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү һәм күчмә составны алыштыру чараларын үткәргәндә инвалидларның юл хужалыгы объектларына керү мөмкинлеген тәмин итү чараларын проектлаштыру буенча Методик тәкъдимнәрне исәпкә алырга кирәк (ОДМ 218.2.007-2011).».

2. Бу чишелеш рәсми рәвештә бастырылырга тиеш.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Рәисе

О. В. Козырева

КОМПЛЕКСЛЫ ҮСЕШ ПРОГРАММАСЫ
ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ
ЯКОВЛЕВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДӘУЛӘТ СОВЕТЫ
2019-2035 ЕЛЛАРДА.

ТОТУ	
Тоту.....	4
Паспорт.....	6

1 муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышына Характеристика.....	9
1.1 Россия Федерациясенә пространство оешмасы структурасында Россия Федерациясе субъектының нигезләмәсенә Анализ, Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасында жирлекнең торышына анализ.....	9
1.2 жирлекнең социаль-икътисади характеристикасы, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристикасы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт ихтыяжын бәяләү.....	11
1.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшләве һәм эш күрсәткечләре.....	12
1.4 жирлек юллары челтәренә характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм интенсивлыгы, юл хәрәкәте коэффициенты һәм юл хәрәкәтенә торышын, автомобиль транспортынан айланып-тирә мохиткә экологик йөкләнешне һәм икътисади йогалтуны характерлаучы башка күрсәткечләр), юлларны карап тотуның сыйфатын бәяләү.....	13
1.5 жирлектә транспорт чаралары паркы составына һәм автомобильләштерү дәрәжәсенә Анализ, парковкалар (парковка урыннары) белән тәмин итү).....	16
1.6 пассажирлар агымын анализлауны да кертеп, гомуми кулланыштагы транспорт чараларының эш характеристикасы.....	16
1.7 жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү шартларының характеристикасы.....	17
1.8 йөк автомобильләре хәрәкәте характеристикасы, коммуналь һәм юл хезмәтләренә транспорт чараларының эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышы.....	18
1.9 гадил куркынычсызлыгы дәрәжәсен анализлау.....	18
1.10 транспорт инфраструктурасының айланып-тирә мохиткә, куркынычсызлыкка һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысын бәяләү.....	20
1.11 жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү һәм урнаштыру шартларының һәм перспективаларының характеристикасы.....	20
1.12 транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү.....	21
1.13 транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү.....	22
2 муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын, халыкның күчеп йөрүе һәм йөк ташу күләмнәрен һәм характерын үзгәртүне эзерләү.....	22
2.1 жирлекнең социаль - икътисади һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы.....	22
2.2 жирлекнең транспорт ихтыяжы, халыкның йөрү күләмнәре һәм характеры, жирлек территориясендә булган транспорт төрләре буенча йөк ташу прогнозы.....	25
2.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы үсеше фаразы.....	25

2.4	жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы.....	26
2.5	автомобиль йөртү дәрәжәсен, юл хәрәкәте параметрларын фаразлау.....	27
2.6	юл хәрәкәте куркынычсызлыгы прогнозы.....	27
2.7	транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы фаразы.....	28
3	. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципаль вариантлары һәм киләчәктә гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны сайлап алу белән транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча аларны эреләндерелгән бәяләү.....	29
4.	Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын тормышка ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар исемлеге, транспорт объектларының техник-икътисадый параметрлары, чараларны (инвестицион проектларны) тормышка ашыру чираты).....	30
4.1	транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары.....	30
	Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру төеннәрен булдыру буенча чаралар.....	31
4.3	бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары.....	31
4.4	жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары.....	32
4.5	йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләре өчен инфраструктураны үстерү чаралары.....	32
4.6	жирлек юллары челтәрен үстерү чаралары.....	32
5	транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) күләмнәрен һәм финанслау чыганаclarын бәяләү.....	34
6	транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) нәтижәлелеген бәяләү.....	38
7	транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне институциональ үзгәртеп корулар, хокукый һәм мәгълүмат белән тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр.....	39

ПАСПОРТ

"Яковлево авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары
Исем

2019-2035 елларга» Яковлево авыл жирлегенә муниципаль берәмлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы
Эшләү өчен нигез

Программалар - РФ Шәһәр төзелеше кодексы, 29 декабрь 2004 №190-ФЗ;

- 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»;

- «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында»08.11.2007 № 257-ФЗ Федераль закон;

- "Транспорт куркынычсызлыгы турында" 09.02.2007 № 16 - ФЗ Федераль закон;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында»2015 елның 25 декабрдәгә 1440 номерлы карары;

- "Яковлево авыл жирлегенә" муниципаль берәмлегенә генераль планы .

Программаның заказчысы ТР АМР Яковлево авыл жирлегенә башкарма комитеты
Программаны эшләүче Татарстан Республикасы АМР Яковлево авыл жирлегенә башкарма комитеты, Татарстан РЕСПУБЛИКАСЫМРНЫҢ перспектив социаль-икътисади үсеш палатасы

Программаның максаты һәм бурычлары – Яковлево авыл жирлегенә заманча һәм нәтижәле транспорт инфраструктурасын үстерү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексының хәрәкәт иминлеге дәрәжәсен, үтемлелеген һәм сыйфатын күтәрү.

Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен төп проблемаларны чишү кирәк:

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү һәм камилләштерү буенча чаралар оештыру;

- юл хәрәкәте шартларын яхшырту буенча чаралар оештыру;

- юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча чаралар оештыру;

- жәяүлеләр инфраструктурасын үстерү.

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары) - гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы;

- UDS тыгызлыгы;

- тротуарларның озынлыгын арттыру, км;

- тукталыш пунктларының жиһазланышы, %;

- жәлеп итү объектларын вакытлыча парковкалар белән тәэмин итү дәрәжәсенә туры килү, %.

Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары – программаны тормышка ашыру вакыты: 2019-2035 еллар.

Программаны тормышка ашыру этапларга бүлекчәләренә күздә тотмый.

Өлеге программада сурәтләнгән чаралар транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларның (инвестицион проектларның) тасвирламасы транспорт чараларынан файдаланучыларның, жәяүлеләрнең уңайлылыгын һәм иминлеген арттыруга һәм Яковлево авыл жирлегенә социаль-икътисади хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән.

Программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы 2019-2035 елларда программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме 7 664655 мең сум тәшкит итәчәк, шулардан 595 мең сум жирле бюджет акчалары, 1 106060 мең сум төбәк бюджеты, 6 558000 мең сум федераль бюджет акчалары, шул исәптән ел саен:

2019 елда-3 000,0 мең сум.;
2020 елда-9 230,0 мең сум.;
2021 елда - 10 350 мең сум.;
2022 елда-9 870,0 мең сум.;
2023 елда - 1 830 мең сум;
2024-2035 елларда-7 630375,0 мең сум.

Программаны финанслау өчен акча күләме прогнозлы һәм жирле үзидарәнең вәкиллеке органы тарафыннан ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

1 муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышына
Характеристика

1.1 Россия Федерациясенең пространство оешмасы структурасында Россия Федерациясе субъектының нигезләмәсенә Анализ, Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасында жирлекнең торышына анализ

Татарстан Республикасы-Россия Федерациясе субъекты, Россиянең Европа өлеше үзәгендә Көнчыгыш Европа тигезлегендә, ике елга — Идел һәм Кама кушылган урында урнашкан. Идел буе федераль округы составына территориаль яктан керә, Идел буе икътисадый районына икътисади карый. Республика башкаласы-Казан шәһәре.

Татарстан Республикасы Киров, Ульяновск, Самара һәм Оренбург өлкәләре, Башкортостан Республикасы, Марий Эл Республикасы, Удмуртия Республикасы һәм Чуваш Республикасы белән чиктәш. Карала торган субъектның мәйданы 67 847 км², территориянең озынлыгы-төньяктан көньякка 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 460 км тәшкил итә.

Республиканың муниципаль төзелеше кысаларында, Татарстанның административ-территориаль берәмлекләре чикләрендә 956 муниципаль берәмлек төзелгән:

- 2 шәһәр округы;
- 43 муниципаль район;
- 39 шәһәр жирлегә;

- 872 авыл жирлегә.

Алабуга районы-Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында административ-территориаль берәмлек һәм муниципаль берәмлек. Административ үзәк – Алабуга шәһәре Казан шәһәреннән 215 км ераклыкта урнашкан. Районның мәйданы-1362,1 км². Алабуга районы Төньяк һәм төньяк-көнчыгышта Удмуртия Республикасы һәм Менделеевск муниципаль районы, көнчыгышта һәм көньяк-көнчыгышта – Тукай муниципаль районы, Яр Чаллы шәһәр округы, көньякта – Тукай һәм Түбән Кама районнары, көнбатышта – Татарстан Республикасының Мамадыш районы белән чиктәш. Алабуга районы Яр Чаллы агломерациясе составына керә.

Алабуга районы составына бер шәһәр жирлегә (Алабуга шәһәре) һәм 15 авыл жирлегә керә:

- Әлмәт авыл жирлегә;
- Бехтерев авыл жирлегә;
- Олы Елово авыл жирлегә;
- Олы Качык авыл жирлегә;
- Олы Шүрнәк авыл жирлегә;
- Костенеево авыл жирлегә;
- Лекарево авыл жирлегә;
- Морт авыл жирлегә;

- Мурзиха авыл жирлеге;
- Пospelовo авыл жирлеге;
- Иске Күклек авыл жирлеге;
- Иске Юраш авыл жирлеге;
- Танай авыл жирлеге;
- Татар Дөм-Дөме авыл жирлеге;
- Яковлево авыл жирлеге .

Яковлево авыл жирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында, Алабуга муниципаль районының көньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Яковлево авыл жирлеге төньякта Олы Елово авыл жирлеге, көнчыгышта Мурзиха авыл жирлеге, Алабуга муниципаль районының Костенеево авыл жирлеге белән, Мамадыш муниципаль районының Малмыж һәм Отарка авыл жирлекләре белән чиктәш.

Яковлево авыл жирлеге составына әлеге закон нигезендә Яковлево (административ үзәк), Бессониha, Яңа Анзирка, Черенга, Чиршә, Мамыловка авыллары керә.

Яковлево авыл жирлегенең гомуми мәйданы 9128,9 га тәшкил итә, шул исәптән Яковлево авылының мәйданы – 114,6 га, Бессониha авылы – 19,3 га, яңа Анзирка авылы – 103,1 га, Черенга авылы – 135,2 га, Чиршә авылы - 34,1 га, Мамыловка поселогы – 17,5 га (карта материалы буенча).

Жирлектә балалар бакчасы, гомумбелем бирү мәктәбе, 2 фельдшер-акушерлык пункты, авыл мәдәният йорты, китапханә, спорт объектлары, элемент бүлеге, «Яковлево агрофирмасы» ЯАЖ авыл хужалыгы предприятиесе бар.

Яковлево авыл жирлегенең Татарстан Республикасы районнары һәм Алабуга муниципаль районының башка жирлекләре белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта федераль һәм төбәк автомобиль юллары аша тормышка ашырыла.

Жирлек территориясе буенча федераль әһәмияттәге «М-7 «Идел» автомобиль юлы уза. «М-7 «Волга»-Большой Шурняк» һәм «М-7 «Волга»-Черенга-Свиногорье» Төбәк әһәмиятендәге автомобиль юллары Яковлево авыл жирлегенең Алабуга муниципаль районының башка жирлекләре белән транспорт элементларен тәмин итә. Жирлекнең эчке транспорт элементларен тәмин итүче төбәк әһәмиятендәге автомобиль юллары-«М - 7 «Волга»-Чиршә», «М - 7 «Волга»-Мамыловка» һәм «Яковлево-Иске Анзирка-Бессониha» автомобиль юллары.

1.2 жирлекнең социаль-иқтисади характеристикасы, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенең характеристикасы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт ихтыяжын бәяләү

Иқтисади үсеш күрсәткечләренең берсе-халык саны. Халыкның үзгәрүе Жирлектә яшәү дәрәжәсе, яшәү өчен территориянең жәлеп итүчәнлеге, иқтисадый эшчәнлек күрсәткече булып тора.

Соңгы 9 елда халык санын үзгәртү буенча мәгълүмат 1 нче рәсемдә китерелгән.

Рәсем 1-Яковлево авыл жирлегенең халык санын үзгәртү динамикасы

2017 ел күрсәткечләре буенча авыл жирлеге территориясендә 529 кеше яши.

1 нче рәсемдәге диаграммага Анализ шуны күрсәтә: Яковлево авыл жирлегендә соңгы елларда халык саны тотрыкланды.

Тикшерелә торган муниципаль берәмлекнең Генераль планы буенча, Алабуга муниципаль районының хужалык саен исәпкә алу мәгълүматлары буенча, Яковлевское районының 15

авыл жирлеге арасында халык саны буенча 10нчы урында тора; аның яшь структурасы унайлыгы аңлашылмый бәяләнә. Бер яктан, Яковлево авыл жирлегендә балалар өлеше районда иң түбәннәрнең берсе (13,8 %; 12 нче урын, ягъни дүртенче урын), бу унайсыз фактор. Икенче яктан, пенсия яшендәге кешеләр проценты чагыштырмача түбән (21,4 %; 11 нче урын), ә хезмәткә сәләтле затлар өлеше буенча (64,8 %) жирлек районда икенче урында тора. Шуңа бәйле рәвештә демографик йөкләнеш дәрәжәсе районның авыл жирлекләре арасында иң түбәннәрдән санала (соңгысы-14 нче урын). Авыл халкының күп өлеше Яковлево авылында яши.

Яковлево авыл жирлегенә икътисади системасы агросәнәгать комплексын һәм инфраструктура тармакларын үз эченә ала. Авыл жирлегенә нигезен авыл хужалыгы тәшкил итә. Яковлево авыл жирлегендә «Светлая долина» ЖЧЖ, «Карамов» КФК, «Мкртчян» КФК эшли.

Авыл жирлеге инфраструктурасы предприятиеләрен социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре һәм административ-идарә оешмалары тәкъдим итә.

«Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегенә социаль-икътисади үсеш дәрәжәсе характеристикасы» муниципаль берәмлеге Паспорты буенча Яковлево авыл жирлеге территориясендә 2011 елның 1 гыйнварына 25 шахси эшмәкәр теркәлгән.

1.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшләве һәм эш күрсәткечләре Яковлево авыл жирлегенә транспорт системасын үстерү жирлектә яшәүчеләрнең тормыш сыйфатын яхшырту өчен кирәкле шарт булып тора.

Автомобиль юллары челтәренә булуы һәм торышы белән территориаль бөтенлек һәм икътисади киңлекнең бердәмлеге билгеләнә. Society уәмгыятьнең социаль-икътисади ихтыяжларына юллар һәм инфраструктура торышының туры килмәве проблемасын бәяләү икътисади кыенлыklarның һәм тискәре социаль процессларның бер сәбәбе булып тора. Жирлекнең транспорт инфраструктурасын шәһәр яны, тышкы транспорт линияләре, корылмалары һәм жайланмалары тәшкил итә. Жирлекнең транспорт инфраструктурасының төп структур элементлары: урамнар һәм юллар челтәре, шулай ук пассажир транспорты челтәре.

Яковлево авыл жирлегенә башка төбәкләр белән тышкы транспорт-икътисади элементләре автомобиль (индивидуаль һәм жәмәгать) транспорт режимы белән гамәлгә ашырыла.

Су, тимер юл һәм һава транспорты кулланылмый

1.4 жирлек юллары челтәренә характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм интенсивлыгы, юл хәрәкәте коэффициенты һәм юл хәрәкәтенә торышын, автомобиль транспортынан әйләнә-тирә мохиткә экологик йөкләнешне һәм икътисадый югалтуны характерлаучы башка күрсәткечләр), юлларны карап тотуның сыйфатын бәяләү

Яковлево авыл жирлегенә транспорт инфраструктурасы автомобиль юлларынан тора. Алар жирлек территориясен күрше территорияләр белән бәйлиләр, торак пунктларны район үзәге белән бәйлиләр, жирлекнең барлык торак пунктлары тормышын тәэмин итәләр, жирлекнең үсеш мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча йөк һәм пассажирлар ташу гамәлгә ашырыла. Жирлекнең тотрыклы икътисади үсешенә ирешү, жирле житештерүчеләрнең конкуренциягә сәләтен арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту мәсьәләләрен хәл итү автомобиль юллары челтәрен үстерү дәрәжәсенә бәйле.

Яковлево авыл жирлегенең транспорт каркасы төбәк һәм жирле автомобиль юллары челтәрләреннән һәм «Волга»М7 федераль трассасы участогыннан формалашкан. Яковлево авыл жирлеге чикләрендә федераль трассаның озынлыгы – 9,376 км.

Региональ эһәмияттәге автомобиль юлларының күбесе асфальт-бетон, калганнары күчү яки пычрак.

Гомумән, Яковлево авыл жирлеге чагыштырмача алга киткән транспорт челтәре һәм чагыштырмача уңай транспорт эшчәнлеге белән характерлана.

Яковлево авыл жирлеге территориясендәге автомобиль юллары Исемлеге Алабуга муниципаль районы составында, тикшерелә торган муниципаль берәмлекнең Генераль планы буенча 1 нче таблицада тәкъдим ителгән.

Таблица 1-Яковлево авыл жирлеге территориясендә автомобиль юллары Исемлеге №

п/п юлның исеме озынлыгы,

км каплау төре

- 1 М-7 «Идел» - зур Шүрнәк 6,597 асфальт-бетон
- 2 М-7 «Волга»-Черенга-Свиногорье 3,997 грунтвое
- 3 М-7 " Волга» - Чиршә 0,985 күчеш
- 4 М-7 " Волга» - Мамыловка 0,7 грунтлы
- 5 Яковлево-Иске Анзирка-Бессониха 7,1 асфальт-бетон
- 6 Яковлево авылы , Ленин ур., 1,930 Вак Таш-бетон
- 7 Яковлево авылы, Совет ур., 1,208 бетон
- 8 с. Яковлево, совет пр. 0,251 грунтвое
- 9 С. Яковлево, Ленин пер. 0,325 грунтвое
- 10 Яковлево авылы, Тынычлык урамы 0,406 вак таш
- 11 с. Яковлево, 0,643 грунт-вак таш
- 12 Яңа Анзирка авылы, Колхоз урамы 1,473 асфальт-бетон
- 13 яңа Анзирка авылы, Полевая ур., 1,333 грунтвое
- 14 Яңа Анзирка авылы, Луговая урамы 1,479 асфальт-бетон, грунт
- 15 Мамыловка Пос., Луговая ур., 0,555 грунтвое ур.
- 16 Чиршә авылы, Тынычлык ур., 1,119 грунтвое
- 17 Бессониха авылы, Яр бие урамы 1,380 асфальт-бетон
- 18 Черенга авылы, Первомайская ур., 1,044 грунтвое
- 19 Черенга авылы, Светлая ур., 1,150 грунтвое
- 20 Черенга авылы, Көнъяк ур., 1,245 грунтвое
- 21 Черенга авылы, Кояшлы ур., 0,354 грунтвое
- 22 Черенга авылы, нарат ур., 1,018 грунтвое
- 23 Черенга авылы, гөмбә ур., 0,804 грунтвое

Барлыгы: 37.096

Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегенең жирле автомобиль юллары челтәре гомуми һәм гомум файдаланудагы юллар белән тәкъдим ителгән.

Гомуми кулланылыштагы жирле автомобиль юллары күрсәтелә:

- торак пунктларга керү юллары;
- авыл хужалыгы объектларына керү юллары;
- туризм һәм рекреация объектларына керү юллары;

- санитар чистарту объектларына керу юллары .

Муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлегенә 2 нче таблицадә китерелгән.

Таблица 2-жирле әһәмияттәге автомобиль юллары Исемлегенә

№ п/п юлның исеме озынлыгы, км өслек төре

1 Костнеево-Черенга 3,068 грунтлы

2 Яковлево-Мурзиха 2,905 вак таш

3 Чиршә авылына керу 1,1 грунтлы

4 Йокысызлык-Чиршә 1,4 грунт

5 яңа Анзирка авылына керу 0,58 асфальт-бетон

6 Яковлево авылында терлекчелек фермасына керу 0,53 асфальт-бетон

Яковлево авыл жирлегенә автомобиль юларында хәрәкәтнең интенсивлыгы түбән, 40 авттан да ким./ h. Юсарлар гомуми кулланылыштагы автомобиль юлары житәрлек кинлеккә ия. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, авыл жирлегенә территориясә аша уза торган федераль юл транспорт системасына сизелерлек йогынты ясыи. Муниципаль берәмлек чикләрендә әлегенә автотрассада транспорт агымнарының интенсивлыгы 1700 автотрассаны тәшкит итә./с. транспорт чаралары хәрәкәтнең иң югары чорында. М-7 "Волга" автоюлы буенча тормышка ашырыла торган корреспонденцияләренә зур күләменә бәйлә рәвештә, Яковлево авыл жирлегенә территориясендә әйләнә-тирә мохит һәм халык сәләмәтлегенә өчен уңайсыз фон барлыкка килә: тавышның югары дәрәжәдә булуы, атмосфера һавасының пычрануы, автоюл янындагы туфракка тискәре йогынтысы. Бу уңайдан М-7 «Идел»юлын реконструкцияләү таләп ителә.

Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү һәм үткәрү максатыннан транспорт инфраструктурасы өлешендә төбәк әһәмиятендәге «Яковлево-Иске Анзирка-Бессониха»юлына капитал ремонт ясау таләп ителә.

Жирле юлларның бер өлешендә (М-7 «Волга» ны исәпкә алмыйча) юл хәрәкәтендә катнашучыларның экологик йөкләнеше түбәндәге шартларга бәйлә түбән дип бәяләнә:

- югары әһәмияткә ия булмаган интенсивлык хәрәкәтә һәм загрузки УДС;
- гомуми агымдагы йөк машиналарының аз өлешен;
- тыгылган ситуацияләренә булмавы.

Яковлево авыл жирлегенә терәк челтәрендәге жирле автомобиль юларында транспорт агымы тизлегенә тулаем юл хәрәкәтә иминлеген тәмин итүчә зурлыкларга туры килә Яковлево авыл жирлегенә муниципаль берәмлек территориясендә ел саен төзелә торган муниципаль автомобиль юларын, тротуарларны һәм юл корылмаларын карап тоту буенча эшләр комплексын башкаруга муниципаль контракт буенча подрядчы оешма тарафыннан юлларга хезмәт күрсәтү гамәлгә ашырыла. Эшләр составына керә:

- муниципаль автомобиль юларын һәм тротуарларны карап тоту, аларда юл киёмнәрен, бүлөп бирелгән полосаны, жир полотносын, ташландык суларны агызу системасын, юл корылмаларын – юлларны төзекләндерү элементларын исәпкә алып, сезонлы шартларны исәпкә алып эшләү, яшелләндерү, хәрәкәтне оештыру һәм куркынычсызлык һ. б. эшләр тора, алар нәтижәсендә юлларның, тротуарларның һәм юл корылмаларының транспорт-эксплуатация торышы саклана гамәлдәге норматив документлар;
- кышкы тайгаклык белән көрәш;
- автобус тукталышларын һәм тукталышлар янындагы территорияне карап тоту;

- кабат куллану һәм тузган горизонталь билгеләрне торгызу;
- киселешләрне, жәяүлеләр кичүләрэн, жәяүлеләр кичү индикаторларын карап тоту;
- клиент боерыгы буенча мәжбүри тизлекне киметү өчен ясалма бәрелешләрне монтажлау/сүтү;
- заказчы биргән юл билгеләрен урнаштыру схемасы нигезендә юл билгеләрен тоту, монтажлау (урнаштыру) һәм сүтү буенча эшләр.

Эшләрнең сыйфатын тикшерү килешенгән график буенча, расланган критерийлар нигезендә муниципаль автомобиль юлларын карап тоту сыйфатын бәяләүнең йомгаклау актын төзеп башкарыла.

Муниципаль берәмлекнең урам-юл челтәре житешсезлекләренә жирлекнең урам-юл челтәре өлешендә каты өслек булмау һәм жәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарлар булмау сәбәпле, торак пунктлар урамнарында жәяүлеләр катнашында юл-транспорт һәлакәтләре булу ихтималы зур.

1.4 жирлек юллары челтәренәң характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм интенсивлыгы, юл хәрәкәте коэффициенты һәм юл хәрәкәтенәң торышын, автомобиль транспортынан әйләнә-тирә мохиткә экологик йөкләнешне һәм икътисадый югалтуны характерлаучы башка күрсәткечләр), юлларны карап тотуның сыйфатын бәяләү

Яковлево авыл жирлегенәң транспорт инфраструктурасы автомобиль юлларынан тора. Алар жирлек территориясен күрше территорияләр белән бәйләләр, торак пунктларны район үзәге белән бәйләләр, жирлекнең барлык торак пунктлары тормышын тәмин итәләр, жирлекнең үсеш мөмкинлекләрен билгеләләр, алар буенча йөк һәм пассажирлар ташу гамәлгә ашырыла. Жирлекнең тотрыклы икътисади үсешенә ирешү, жирле житештерүчеләрнең конкуренциягә сәләтен арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту мәсьәләләрен хәл итү автомобиль юллары челтәрен үстерү дәрәжәсенә бәйле. Яковлево авыл жирлегенәң транспорт каркасы төбәк һәм жирле автомобиль юллары челтәрләреннән һәм «Волга»М7 федераль трассасы участогыннан формалашкан. Яковлево авыл жирлегә чикләрендә федераль трассаның озынлыгы – 9,376 км.

Региональ әһәмияттәге автомобиль юлларының күбесе асфальт-бетон, калганнары күчү яки пычрак.

Гомумән, Яковлево авыл жирлегә чагыштырмача алга киткән транспорт челтәре һәм чагыштырмача уңай транспорт эшчәнлеге белән характерлана.

Яковлево авыл жирлегә территориясендәге автомобиль юллары Исемлеге Алабуга муниципаль районы составында, тикшерелә торган муниципаль берәмлекнең Генераль планы буенча 1 нче таблицада тәкъдим ителгән.

Таблица 1-Яковлево авыл жирлегә территориясендә автомобиль юллары Исемлеге №

п/п юлның исеме озынлыгы,
км каплау төре

- 1 М-7 «Идел» - зур Шүрнәк 6,597 асфальт-бетон
- 2 М-7 «Волга»-Черенга-Свиногорье 3,997 грунтовое
- 3 М-7 " Волга» - Чиршә 0,985 күчеш
- 4 М-7 " Волга» - Мамыловка 0,7 грунтлы
- 5 Яковлево-Иске Анзирка-Бессониха 7,1 асфальт-бетон

- 6 Яковлево авылы , Ленин ур., 1,930 Вак Таш-бетон
 - 7 Яковлево авылы, Совет ур., 1,208 бетон
 - 8 с. Яковлево, совет пр. 0,251 грунтовое
 - 9 С. Яковлево, Ленин пер. 0,325 грунтовое
 - 10 Яковлево авылы, Тынычлык урамы 0,406 вак таш
 - 11 с. Яковлево, 0,643 грунт-вак таш
 - 12 Яңа Анзирка авылы, Колхоз урамы 1,473 асфальт-бетон
 - 13 яңа Анзирка авылы, Полевая ур., 1,333 грунтовое
 - 14 Яңа Анзирка авылы, Луговая урамы 1,479 асфальт-бетон, грунт
 - 15 Мамыловка Пос., Луговая ур., 0,555 грунтовое ур.
 - 16 Чиршә авылы, Тынычлык ур., 1,119 грунтовое
 - 17 Бессониха авылы, Яр бие урамы 1,380 асфальт-бетон
 - 18 Черенга авылы, Первомайская ур., 1,044 грунтовое
 - 19 Черенга авылы, Светлая ур., 1,150 грунтовое
 - 20 Черенга авылы, Көнъяк ур., 1,245 грунтовое
 - 21 Черенга авылы, Кояшлы ур., 0,354 грунтовое
 - 22 Черенга авылы, нарат ур., 1,018 грунтовое
 - 23 Черенга авылы, гөмбә ур., 0,804 грунтовое
- Барлығы: 37.096

Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегенәң жирле автомобиль юллары челтәре гомуми һәм гомум файдаланудагы юллар белән тәкъдим ителгән.

Гомуми кулланылыштагы жирле автомобиль юллары күрсәтелә:

- торак пунктларга керү юллары;
- авыл хужалыгы объектларына керү юллары;
- туризм һәм рекреация объектларына керү юллары;
- санитар чистарту объектларына керү юллары .

Муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлеге 2 нче таблицада китерелгән.

Таблица 2-жирле әһәмияттәге автомобиль юллары Исемлеге

№ п/п юлның исеме озынлыгы, км өслек төре

- 1 Костнеево-Черенга 3,068 грунтлы
- 2 Яковлево-Мурзиха 2,905 вак таш
- 3 Чиршә авылына керү 1,1 грунтлы
- 4 Йокысызлык-Чиршә 1,4 грунт
- 5 яңа Анзирка авылына керү 0,58 асфальт-бетон
- 6 Яковлево авылында терлекчелек фермасына керү 0,53 асфальт-бетон

Яковлево авыл жирлеге автомобиль юлларында хәрәкәтнең интенсивлыгы түбән, 40 авттан да ким./ h. Юсаирле гомуми кулланылыштагы автомобиль юллары житәрлек кичлеккә ия. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, авыл жирлеге территориясе аша уза торган федераль юл транспорт системасына сизелерлек йогынты ясы. Муниципаль берәмлек чикләрендә элге автотрассада транспорт агымнарының интенсивлыгы 1700 автотрассаны тәшкит итә./с. транспорт чаралары хәрәкәтенең иң югары чорында. М-7 "Волга" автоюлы буенча тормышка ашырыла торган корреспонденцияләренәң зур күләменә бәйле рәвештә, Яковлево авыл

жирлеге территориясендә әйләнә-тирә мохит һәм халык сәламәтлеге өчен уңайсыз фон барлыкка килә: тавышның югары дәрәжәдә булуы, атмосфера һавасының пычрануы, автоюл янындагы туфракка тискәре йогынтысы. Бу унайдан М-7 «Идел» юлын реконструкцияләү таләп ителә.

Халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү һәм үткәрү максатыннан транспорт инфраструктурасы өлешендә төбәк әһәмиятендәге «Яковлево-Иске Анзирка-Бессониха» юлына капитал ремонт ясау таләп ителә.

Жирле юлларның бер өлешендә (М-7 «Волга» ны исәпкә алмыйча) юл хәрәкәтендә катнашучыларның экологик йөкләнеше түбәндәге шартларга бәйле түбән дип бәяләнә:

- югары әһәмияткә ия булмаган интенсивлык хәрәкәте һәм загрузки УДС;
- гомуми агымдагы йөк машиналарының аз өлеше;
- тыгылган ситуацияләрнең булмавы.

Яковлево авыл жирлегенең терәк чөлтәрендәге жирле автомобиль юлларында транспорт агымы тизлеге тулаем юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүче зурлыкларга туры килә. Яковлево авыл жирлеге муниципаль берәмлек территориясендә ел саен төзелә торган муниципаль автомобиль юлларын, тротуарларны һәм юл корылмаларын карап тоту буенча эшләр комплексын башкаруга муниципаль контракт буенча подрядчы оешма тарафыннан юлларга хезмәт күрсәтү гамәлгә ашырыла. Эшләр составына керә:

- муниципаль автомобиль юлларын һәм тротуарларны карап тоту, аларда юл киёмнәрен, бүлеп бирелгән полосаны, жир полотносын, ташландык суларны агызу системасын, юл корылмаларын – юлларны төзекләндерү элементларын исәпкә алып, сезонлы шартларны исәпкә алып эшләү, яшелләндерү, хәрәкәтне оештыру һәм куркынычсызлык һ. б. эшләр тора, алар нәтижәсендә юлларның, тротуарларның һәм юл корылмаларының транспорт-эксплуатация торышы саклана гамәлдәге норматив документлар;
- кышкы тайгаклык белән көрәш;
- автобус тукталышларын һәм тукталышлар янындагы территорияне карап тоту;
- кабат куллану һәм тузган горизонталь билгеләрне торгызу;
- киселешләрне, жәяүлеләр кичүләрен, жәяүлеләр кичү индикаторларын карап тоту;
- клиент боерыгы буенча мәжбүри тизлекне киметү өчен ясалма бәрелешләрне монтажлау/сүтү;
- заказчы биргән юл билгеләрен урнаштыру схемасы нигезендә юл билгеләрен тоту, монтажлау (урнаштыру) һәм сүтү буенча эшләр.

Эшләрнең сыйфатын тикшерү килешенгән график буенча, расланган критерийлар нигезендә муниципаль автомобиль юлларын карап тоту сыйфатын бәяләүнең йомгаклау актын төзеп башкарыла.

Муниципаль берәмлекнең урам-юл чөлтәре житешсезлекләренә жирлекнең урам-юл чөлтәре өлешендә каты өслек булмау һәм жәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарлар булмау сәбәпле, торак пунктлар урамнарында жәяүлеләр катнашында юл-транспорт һәлакәтләре булу ихтималы зур.

1.8 йөк автомобильләре хәрәкәте характеристикасы, коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чараларының эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышы

Йөк транспорты-товарларны житештерү урыннан куллану урынына күчерү өчен төп транспорт төре. Торак пунктларда йөк транспорты хәрәкәтенә төп маршрутлары поселок

юллары буйлап, шулай ук үзәк урамнар буйлап уза, шул рәвешле һаваның пычрану дәрәжәсен киметү, авыл жирлегенең юл-транспорт чөлтәренә йөкләнешне киметү һәм аварияләр дәрәжәсендә булу өчен шартлар тудырыла.

Муниципаль берәмлектә йөк транспорты хәрәкәтенең төп маршрутлары М-7«Идел»федераль автомобиль юлы буйлап уза.

Жирлек территориясендә «Светлая долина» ЖЧЖ, «Карамов» КФК, «Мкртчян»КФКНЫҢ авыл хужалыгы предприятиеләре йөк агымнарын жәлеп итүнең төп урыннары булып тора.

1.9 гадл куркынычсызлыгы дәрәжәсен анализлау

Юл-транспорт һәлакәтләре турындагы мәгълүматларны комплекслы анализлау юл хәрәкәтен оештыру һәм иминлекне тәмин итү эшенең иң мөһим өлешләренең берсе булып тора.

Бүгенге көндә автомобиль юлларында аварияләр проблемасы транспорт чаралары паркын арттыру, юл-транспорт инфраструктурасының юл хәрәкәтендә катнашучыларның ихтыяжларына туры килмәве һәм машина йөртүчеләрнең дә, жәяүлеләрнең дә Түбән дисциплинасы белән бәйлә рәвештә аеруча кискенлеккә ирешә.

Хәзерге вакытта торак пунктларда һәм урамнарда, Шулай ук Төбәк һәм федераль әһәмияттәге трассаларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрнең кискәтү һәм аларның нәтижәләренең авырлыгын киметү транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерүнең актуаль бурычларының берсе булып тора.

Авариялелек статистикасын анализлау өчен беренчел белешмәләр сыйфатында РФ Эчке эшләр министрлыгы тарафыннан юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча Баш идарәнең (ЮХИДИ) авариялеләгенә рәсми статистикасы мәгълүматлары , ачык белешмәләр кулланылды .

2017 елда Яковлево авыл жирлеге территориясендә 4 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән: 1 опрокидание, 1 жәяүлеләрне бәрдерү, 2 бәрелешү. ЮТһ мәгълүматлары нәтижәсендә 0 кеше һәлак булды, 4 кеше яраланды. 2017 елда 100 мең кешегә 0 кеше һәлак булган. Зыян күрүчеләрнең гомуми саныннан юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучылар өлеше буларак исәпләнә торган нәтижәләренең авырлыгы

(һәлак булучылар һәм яралылар), 2017 елда 0% тәшкил итте. Шулай итеп, 2017 елда жирлек юлларында аварияләр шактый түбән дәрәжәдә булган, дигән нәтижә ясарга була.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, барлык юл-транспорт һәлакәтләре федераль әһәмияттәге М-7 «Волга» автоюлында теркәлгән.

ЮТһ шартлары һәм сәбәпләре арасында түбәндәгеләрне аерып була:

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның дисциплинасы түбән;
- юл өслегенең канәгатьләнерлек булмаган торышы;
- тизлек режимын бозу.

Гадәттән тыш хәлләр һәм хәвеф-хәтәр белән бәйлә рәвештә

юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү проблемалары озак сроклы стратегияне эшләү һәм тормышка ашыру, барлык кызыксынган хезмәтләренең һәм халыкның, жирле үзидарә органнарының тырышлыгын координацияләү таләп ителә. Барлыкка килгән проблемаларның үткенлеген киметү максатыннан, программа максатчан ысулын куллану ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- - в жирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәләре;

-зыян күрүчелэр, юл шартларына бэйле рэвештэ юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү буенча чаралар комплексын, шул исәптән профилактик характердагы чараларны тормышка ашыру, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсәндә һәлак булучылар санын киметү. Юл-транспорт һәлакәтләре белән бэйле проблемаларны нәтижәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметүне тәмин итү өчөн юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча чараларны системалы гамәлгә ашыруны дөвам итү һәм аларны финанс ресурслары белән тәмин итү зарур.

«Россия Федерациясәндә стратегик планлаштыру турында» 28.06.2014 ел, № 172-ФЗ Федераль закон жирле үзидарә дәрәжәсәндә муниципаль берәмлекләрдә юл хәрәкәте иминлегенә тиешле дәрәжәсен тәмин итү бурычларын хәл итүнең программ-максатчан ысулын гамәлгә ашыру инструменты буларак максатчан муниципаль программаны билгели. Баян ителгәннәрдән чыгып, махсус муниципаль программа кысаларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсәндә эшне дөвам итүнең актуальлегә һәм нигезле зарурлығы турында нәтижә ясарга була.

1.10 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, куркынычсызлыкка һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысын баяләү

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганаclarына карый.

Һава бассейнының автотранспорт чыгару белән пычрануының төп сәбәбе-автотранспортның артуы, аның тузуы һәм сыйфатсыз ягулығы.

Эчке яну двигательләренең газларында зарарлы матдәләр һәм кушылмалар, шул исәптән карсиногеннар бар. Нефть продуктлары, шин тузган продуктлар, тормоз такталары, юл катламнарын бозга каршы агарту буларак кулланылган хлоридлар юл буйларын һәм су объектларын пычраталар.

Эчке яну двигательләренең эскизларының төп компоненты (тавыштан кала) – углерод газы (углерод газы) – кеше, хайваннар өчөн куркыныч, концентрациягә карап төрле дәрәжәдәгә агулануга китерә. Автомобильләр чыгару һәм һавада пычраткыч матдәләр катнашмасы үзара бәйләнештә яңа матдәләр барлыкка килергә мөмкин, агрессив. Автомобиль юллары янындагы территорияләрдә су, туфрак һәм үсемлекләр берничә карциноген матдәләр йөртә. Монда яшелчәләр, жиләк-жимешләр үстереп, үләннәрне хайваннарға ашатырга ярамый.

Автотранспортның әйләнә – тирә мохитне пычратуга тискәре йогынтысын киметү буенча эшнең бер юнәлешә булып альтернатив ягулык-кысылган һәм сыекландырылган газ куллануны киңәйтү, юлларны төзекләндерү, двигательләренең эшен контрольдә тоту тора. Гигиена нормативларына туры килми торган һава пробаларының гомуми саныннан 50% тан артыгы автомагистральләрдә сайлап алынган пробаларны тәшкил итә.

Алабуга районы автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк.

- 1.11 жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү һәм урнаштыру шартларының һәм перспективаларының характеристикасы

- Алабуга муниципаль районының «Яковлево авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү» бүлегенең төп максаты булып халык ихтияжлары нигезендә автомобиль юлларын үстерүгә, жирлек икътисадының нәтижелелеген һәм көндәшлеккә сәләтлелеген арттыруга, кирәкле техник торышны, үткәру сәләтен, юл челтәренең куркынычсызлыгын һәм тыгызлыгын тәмин итүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү тора.

- Региональ юллар Татарстан Республикасы милке булып тора һәм шуңа бәйле рәвештә төп чаралар аларны саклауга, модернизацияләүгә һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

- Хәзерге вакытта юл челтәрен үстерү өлкәсендә иң мөһим бурычларның берсе - «мәгариф», «сәләмәтлек», «агросәнәгать комплексын үстерү» илкүләм проектларын гамәлгә ашыру кысаларында торак пунктларны транспорт элементләре белән тәмин итү.

- Югарыда санап үтелгән проектларны тормышка ашыру күбесенчә авыл халкы өчен урта һәм һөнәри белем һәм медицина ярдәме күрсәтүне тәмин итүгә бәйле.

- Транспорт инфраструктурасын алга таба үстерү өчен жирле әһәмияттәге юлларны реконструкцияләү, торак пунктларга асфальт-бетон юллар төзү кирәк.

- Яковлево авыл жирлегенең планлаштырыла торган транспорт каркасы федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларынан формалаша, алар муниципаль һәм муниципальара корреспонденцияләрдә халыкның ихтияжын тулысынча тәмин итә алачак

- Торак пунктларның урам - юл челтәрен үстерү чаралары

- Алабуга муниципаль районының Яковлево авыл жирлеге составына керүче торак пунктлар төзелеше территориясендәге урамнарны һәм юлларны төзүгә, урамнарны һәм юлларны реконструкцияләүгә юнәлдерелгән.

- 1.12 транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

- Татарстан Республикасы Алабуга районы Яковлево авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенә һәм үсешенә с нигезендә алып барыла:

- - Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы;
- - «РФдә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында»08.11.2007 ел, № 257-ФЗ Федераль законы белән;
- - «Юл хәрәкәте иминлеге турында»10.12.1995 ел, № 196-ФЗ Федераль закон белән;
- - РФ Хөкүмәтенең «юл хәрәкәте кагыйдәләре турында»23.10.1993 ел, № 1090 карары;
- - Алабуга районы муниципаль берәмлегенең территориаль планлаштыру схемасы, 21.12.2010 № 20-14/17538;
- - Татарстан Республикасы Алабуга районы Яковлево авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең Яковлево авыл җирлеге Советының 17.12.2012 № 86 карары белән расланган генераль планы .
- Татарстан Республикасы Алабуга районы Яковлево авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый база нигездә формалаштырылган.
- Алабуга муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы чаралары нигезендә Яковлево авыл җирлегендә авыл хужалыгы производствосының гамәлдәге юнәлешләрен үстерү планлаштырыла.
- 1.13 транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү
- Татарстан Республикасы Алабуга районы Яковлево авыл җирлеге Советы тарафыннан «Яковлево авыл җирлегенең 2019 елга һәм 2020-2021 елларга план чорына бюджеты турында»Карар кабул ителде.
- Чишелеш кысаларында авыл җирлеге чикләрендә урам-юл челтәрен төзекләндерү максатыннан автомобиль юлларын һәм инженерлык корылмаларын төзү һәм карап тоту буенча чаралар карала.
- Финанслау чыганаclarы-муниципаль берәмлек акчалары. Тормышка ашыру өчен елларга финанслау каралган:
-
- - 2019 ел-100 мең сум;
- - 2020 ел-30 мең сум;
- - 2021 ел-30 мең сум;
- - 2022 ел-30 мең сум;

- 2023 ел-30 мең сум;
- 2024-2035 еллар - 375 мең сум

- 2 муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын, халыкның күчеп йөрүе һәм йөк ташу күләмнәрен һәм характерын үзгәртүне әзерләү

- 2.1 жирлекнең социаль - икътисади һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы

- Торак төзелешенең хәзерге тенденцияләре шундый ки, торак фондының төп күләме халыкның үз акчалары (уртачадан югарырак керемле гаиләләр) хисабына кертелә, дәүләт финанславы, нигездә, максатчан программалар кысаларында гамәлгә ашырыла һәм шул ук вакытта акрынлап кими бара.

- Авыл жирлегенең социаль-икътисади һәм шәһәр төзелеше үсеше күрсәткечләрен анализлаганда түбәндәгеләр билгеләнә:

- торак пунктларның транспорт үтемлелеге
- анда яшәүчеләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерә;
- житештерү объектлары халыкның яшәү урыны янында урнашкан, бу исә төп корреспонденция төрен – хезмәт корреспонденцияләрен жинеләйтә.

- Яковлево авыл жирлегендә торак төзелешен үстерү территориаль резервлар хисабына карала.

- 2018 елга Яковлево авыл жирлеге территориясендә 528 кеше яшәгән.

- Яковлево авыл жирлегенең генераль планын эшләү кысаларында ясалган әлеге демографик фараз нигезендә, өйрәнелә торган муниципаль берәмлекнең халык саны беренче чиратта (2020 ел) 539 кеше тәшкил итәчәк, исәп – хисап срогына (2035 ел) - 608 кеше. Яковлево авыл жирлеге халкының фаразлана торган саны буенча тулырак мәгълүмат 4 нче таблицада күрсәтелгән

- Таблица 4-Яковлево авыл жирлегенең халык саны фаразы
- 2020 исеме 2025 2030 2035
- Яковлево авыл жирлеге, шул исәптән 539 572 603 608
- Яковлево авылы 405 430 460 470

- Бессониha авылы 13 13 13 13
- Мамыловка п. 3 3 3 3
- Яңа Анзирка авылы 53 53 48 43
- Черенга авылы 32 39 44 44
- Чиршә авылы 33 34 35 35

- 5 нче таблицада жирлектә балалар һәм яшүсмерләр саны фаразы буенча мәгълүматлар китерелгән.

- Таблица 5-балалар һәм яшүсмерләр саны
- 2020 исеме 2035
- 1-6 Л. 7-15 Л. 16-17 Л. 7-17 Л. 1-6 Л. 7-15 Л. 16-17 Л. 7-17 Л.
- Яковлево авыл жирлеге,
- шул исәптән 27 50 13 63 31 56 15 71
- Яковлево авылы 26 44 12 56 30 51 14 65
- с. Бессониha 0 1 0 1 0 1 0 1
- Мамыловка п. 0 0 0 0 0 0 0 0
- Яңа Анзирка авылы 1 4 0 4 1 3 0 3
- Черенга авылы 0 0 0 0 0 0 0 0
- Чирши авылы 0 1 1 2 0 1 1 2

- Татарстан Республикасы икътисадый үсешенең төп юнәлешләре нигезендә нефть ятмаларын эшкәртү киләчәктә республика нефть чыгару сәнәгатен үстерүнең төп стратегик юнәлешләренең берсе булып сакланачак. Шуңа бәйле рәвештә, Яковлево авыл жирлеге территориясендә нефть чыгару да сакланачак.

- Яковлево авыл жирлеге территориясендә руда булмаган файдалы казылмаларны сәнәгать эшкәртмәләре Алабуга муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы, Яковлево авыл жирлегенең генераль планы һәм башка программалар һәм документлар белән планлаштырылмый.

- Сәнәгать производствосы өлешендә Генераль план белән түбәндәге чаралар билгеләнә:

- махсус максатлы яшелләндерү өчен торф чыгару буенча гамәлдә булмаган өч карьера территориясен яңадан торгызу;

- Яковлево авылы янында урнашкан ягулык-майлау материаллары склады территориясен башка территорияләргә күчерү һәм аны Яковлево авылыннан көнчыгышка таба агросәнәгать комплексы объектларының перспектив үсеше территориясе өчен Генераль план белән каралган территориягә күчерү.

- Генераль план нигезендә, беренче чиратта, Яковлево авылы янында урнашкан «Светлая долина» ЖЧЖ фермасы территориясен яңадан торгызу һәм аны Яковлево авылыннан көнчыгышка таба агросәнәгать комплексы объектларының перспектив үсеше территориясе өчен Генераль план белән каралган территориягә күчерү күздә тотыла (25,3 га). Алабуга муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә ферманың баш санын 200 башка арттыру планлаштырыла.

- Моннан тыш, Генераль план буенча түбәндәге чаралар планлаштырыла:

- Яковлево авылы янында торак төзелеше һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерү өчен урнашкан «Светлая долина» ЖЧЖ машина-трактор паркы территориясен яңадан торгызу һәм аны Яковлево авылыннан көнчыгышка таба агросәнәгать комплексы объектларының перспектив үсеше территориясе өчен Генераль план белән каралган территориягә күчерү (25,3 га);

- Яковлево авылы янында урнашкан «Светлая долина» жәйге терлек лагере территориясен яңадан торгызу һәм аны Яковлево авылыннан көнчыгышка таба агросәнәгать комплексы объектларының перспектив үсеше территориясе өчен Генераль план белән каралган территориягә күчерү (25,3 га);

- Яковлево авылы янында башка территорияләр астында урнашкан тирес саклау территориясен яңадан торгызу;

- Черенга авылында торак төзелеше һәм социаль-мәдәни хезмәт күрсәтү объектлары өчен урнашкан гамәлдә булмаган ферма территориясен яңадан торгызу;

- Яковлево авылы янында урнашкан терлекләр өчен жәйге лагерь территориясен житештерү объектларын урнаштыру өчен Генераль план (0,6 га)каралган резерв майданчыгы өчен яңадан эшләтеп жибәрү;

- Югарыда әйтелгәннәрдән тыш, Яковлево авыл жирлегә башкарма комитеты тәкъдиме буенча Генераль планда агросәнәгать комплексы объектларының (9,3 га, Чиршә авылыннан көнчыгышка таба) перспективалы

үсеше территориясе өчен Генераль планда каралган территориядә 1000 баш куәтле сарык үрчетү буенча яңа ферма урнаштыру карала.

- Яңа торак төзелеше өчен Генераль план гомуми мәйданы 129,8 га булган территория тәкъдим ителде.

- Яңа торак төзелеше өчен мәйданчыклар Яковлево, Бессониha, Яңа Анзирка, Черенга, Чиршә һәм Мамыловка авылларында каралган.

- Яковлево авылында – 14,5 га, Бессониha авылында – 4,15 га, яңа Анзирка авылында – 14,1 га, Черенга авылында – 82,7 га, Чиршә авылында – 12,6 га һәм Мамыловка бистәсендә-1,73 га мәйданнар каралган.

- 2035 елга торак территорияләрне үстерү буенча тәкъдим ителгән барлык чараларны гамәлгә ашыру шартларында авыл жирлегенең гомуми торак фонды күләме 79,0 мең кв. метрга кадәр артырга тиеш, фаразланган чорда торак фондының үсеше 69,2 мең кв.метр торакның гомуми мәйданы яки елына 2,7 мең кв. метр тәшкил итәргә тиеш.

- Яңа торак төзелеше һәм тузган торакны төзүчеләр көче белән, шул исәптән финанслауның төрле схемаларын кулланып (төзүчеләрнең акчалары, ипотека, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, авылда яшә белгечләрне беркетү программалары һ.б.) гамәлгә ашырылачак.

- Шулай ук Генераль план нигезендә халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү максатыннан шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлешендә түбәндәге чаралар күздә тотыла:

- - Яковлево авылында куәте 5 урынга арткан балалар бакчасы бинасын реконструкцияләү;

- - Черенга авылында 30 урынлык балалар бакчасы төзелеше;

- - Черенга авылының яңа гомуми белем бирү мәктәбе каршында 30 урынга өстәмә белем бирү учреждениеләрен оештыру күздә тотыла;

- - Черенга авылында сменада 25 тапкыр фельдшер-акушерлык пункты төзү һәм Чиршә авылында эшләп килүче фельдшер-акушерлык пункты бинасын реконструкцияләү;

- - Яңа Анзирка авылында 70 урынлык клуб төзелеше;

- - Черенга авылындагы яңа гомуми белем бирү мәктәбе каршында 162 кв. м мәйданлы спорт залын урнаштыру;

- - Черенга авылында 300 кв. м мәйданда яссылык корылмалары төзү;

- - Яковлево авылыннан көнчыгыш юнәлештә 1,1 га мәйданлы яңа зират төзү;

- - Черенга авылында 61 кв. метрга сәүдә предприятиеләре төзелеше .

- 2.2 жирлекнең транспорт ихтыяжы, халыкның йөрү күләмнәре һәм характеры, жирлек территориясендә булган транспорт төрләре буенча йөк ташу прогнозы

- Муниципаль берәмлектәге чагыштырмача тотрыклы демографик һәм социаль-иқтисади хәл исәп-хисап чорында транспорт ихтыяжы, халыкның күләме һәм характеры сизелерлек үзгәрү өчен реаль алшартларның булмавы турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

- Жирлек территориясендә төп транспорт төре булып автомобиль транспорты тора, йөк ташу күләме тотрыклы характерда.

- 2.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы үсеше фаразы

- Үткәрелгән анализ нәтижәсендә нәтижә ясарга була: урам-юл челтәрен төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү һәм автомобиль юлларын карап тоту буенча тиешле чаралар булмаганда, юл полотносының нык тузуы, авыл жирлеге территориясе буенча корреспонденцияләрнең уңайлыгын һәм тизлеген киметү фаразлана.

- Заманча автомобиль юллары челтәрен булдыру хезмәт күрсәтү дәрәжәсен тамырдан яхшыртмыйча, юл хәрәкәтендә катнашучыларның эш шартларын һәм ялын тәмин итә алмый.

- Юл сервисы системасын камилләштерү чаралары автомобиль юлларының торышын алдынгы дәрәжәгә якынайтуга юнәлдерелгән. Аларны тормышка ашыру автомобиль юлларында хәрәкәт иминлеген һәм уңайлылыгын арттыруга, шулай ук йөк һәм пассажирларга хезмәт күрсәтү дәрәжәсен яхшыртуга ярдәм итәчәк. Юл хезмәтен үстерү буенча каралган чаралар бюджеттан тыш акчаларны жәлеп итүгә, юл хәрәкәтендә катнашучыларга хезмәт күрсәтүгә этәргеч бирә. Юл сервисы объектларын урнаштыруны тәртипкә салу буенча билгеләнгән чаралар системасын гамәлгә ашыру юл буйларына экологик йөкләнешне киметү, кулланучыларга хезмәт күрсәтүне яхшырту мөмкинлегенә бирәчәк.

Район юлларында урнашырга һәм эксплуатацияләнергә тиешле юл сервисы объектлары ике төркемгә бүленә:

- 2.4 жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы

- Яковлево авыл жирлегенең генераль планы буенча юл челтәрен үстерү буенча берничә чара планлаштырыла:

- М-7 «Волга»-Черенга-Свиногорье һәм М-7 «Волга» - Мамыловка төбәк әһәмиятендәге ике юл төзелеше;

- - жирле әһәмияттәге ике юл төзелеше Бессониha-Чиршә һәм Чиршә авылына керү юлы;

- - «Идел»М-7 федераль юл участогын реконструкцияләү;

- - "Яковлево-Иске Анзирка-Бессониha" төбәк юлын капитал ремонтлау

- -Черенга авылында М-7 «Волга» автоюлы өстендә ясалма корылма төзү .

- Генераль план нигезендә яңа торак төзелеше мәйданнарында урамнар һәм юллар төзү, Яковлево авыл жирлеге составына кергән торак пунктлардагы урамнарны һәм юлларны реконструкцияләү каралган.

- 2.5 автомобиль йөртү дәрәжәсен, юл хәрәкәте параметрларын фаразлау

- 2035 елга кадәр озак вакытка исәпләнгән фаразлар буенча Алабуга районында яшәүчеләрне шәхси жиңел автомобильләр белән тәмин итү тәшкит итәчәк:

- - 2020 елда-1000 кешегә 321 автомобиль;

- - 2036 елда-1000 кешегә 494 автомобиль.

- Юл хәрәкәте параметрларын билгеләү юлда һәләкәтләрне киметү чараларын билгеләүдә, шулай ук юл чатында юл хәрәкәтен жайга салуны камилләштерүдә аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтенең төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәтнең интенсивлыгы, Яшел сигналга килү интенсивлыгы, транспорт агымының составын китерүнең динамик коэффициенты, туендыру агымы, машиналар чираты кимү интервалы, хәрәкәт белән полосаның йөкләү коэффициенты, циклдагы яшел сигнал өлеше, чиратның арту коэффициенты, автомобильләрдә һәм метрларда чират озынлыгы, автомобильнең тукталыш саны, туктаусыз йөрү коэффициенты.

- Федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларын реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау һәм автомобильләштерү дәрәжәсен күтәрү буенча генераль план нигезендә тәкъдим ителгән чараларны исәпкә алып,

транспорт чаралары хэрэкэте өчен уңай шартлар тудыру исэбенэ хэрэкэтнең интенсивлығын арттырырга мөмкин.

- Региональ һәм жирле дәрәжәдәге яна автомобиль юллары төзү жирлекнең юл челтәренең үткәрүчәнлеген арттырырга һәм юл челтәренең тыгызлығын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

- 2.6 юл хэрэкэте куркынычсызлыгы прогнозы

- Перспективада түбәндәге сәбәпләр аркасында хәл начарайырга мөмкин:

- - халыкның хэрэкэтчәнлеген арта бара;

- - хэрэкәттә катнашучылар тарафыннан юл хэрэкэте куркынычсызлыгы таләпләрен массакүләм санга сукмау;

- - автомобиль юлларының торышы канәгатьләнерлек түгел;

- - юл хужалыгының техник дәрәжәсе житәрлек түгел;

- - юл хэрэкәтен оештыруның техник чараларының камилсезлеге.

- Ситуациянең тискәре үсешенә юл куймас өчен, кирәк:

- -Яковлево авыл жирлегендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында һәм урам-юл челтәрендә юл хэрэкэте иминлеген тәмин итүнең заманча системасын булдыру;

- - халык арасында, шул исәптән балигъ булмаганнар арасында да, хокукый аңны һәм куркыныч тәртипне кисәтүне арттыру;

- - юл хэрэкәтен оештыруның комплекслы схемаларын һәм юл хэрэкәтен оештыру проектларын эшләү һәм алар күздә тоткан чараларны тормышка ашыру хисабына юл хэрэкәтен оештыру дәрәжәсен күтәрү.

- Исәп-хисап срогында әлеге чаралар гамәлгә ашырылса, юл хэрэкэте иминлеге күрсәткечләре прогнозы уңайлы. Исәп-хисап чорына әлеге күрсәткечләрнең гамәлдәге күрсәткечләрен саклап калу күздә тотыла: елына 2-4 юл-транспорт һәлакәте, 2-4 жәрәхәтләнгән, 0-1 һәлак булган кеше.

- 2.7 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы фаразы

- Транспорт инфраструктурасының әйләнә тирәлеккә зарарлы йогынтысын киметү буенча бурычлары:

- - транспортның кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметү, барлык төр транспортта калдыклар саны кимү хисабына;

- - транспорт чараларын экологик яктан чиста ягулыкка күчү мотивациясе.

- Транспортның әйләнә тирә мохиткә зарарлы йогынтысын һәм килеп чыккан зыянны киметү өчен:

- - экологик яктан чиста транспорт чараларын куллану хисабына һава һәм су мохитенә һәм кеше сәламәтлегенә транспортның зарарлы йогынтысын киметү;;

- -альтернатив чыганаclarда (нефтьтән) эшләүче транспорт чараларын ягулык-энергетика ресурсларын куллануны стимуллаштыру.

- Транспорт-юл комплексының әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынтысын киметү өчен автотранспорт чаралары саны арту һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлыгын арттыру шартларында түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру карала:

- - бозлавыкка каршы материалларның тискәре йогынтысын киметү өчен, аеруча кышкы чорда гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын эшләү һәм гамәлгә кертү;

- - автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы йогынтыдан саклау чаралары белән жиһазлау, шул исәптән ясалма һәм

- - шау-шу йогынтысын киметү һәм тирә территорияләрне пычрату өчен автомобиль юллары буйлап үсемлек киртәләре.

- Төбәк (М-7 «Волга»-зур Шүрнәк«һәм «М-7»Волга»-Черенга-Свиногорье«, «М-7»Волга»-Чиршә«, «М - 7» Волга»-Мамыловка«, «М - 7» Волга»-Мамыловка «һәм» Яковлево-Иске Анзирка-Бессониха " юлларына аерым игътибар бирү күздә тотыла, чөнки алар өлешенә шактый өлеш туры килә жирлек территориясе аша уза торган транспорт агымнары күләме. Китерелгән автотрассалар транспорт инфраструктурасы ягыннан тикшерелә торган муниципаль берәмлектә экологик хәлгә тискәре йогынты ясауның төп факторы булып тора.

- Тулаем алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы кимү фаразлана, барыннан да элек, экологик яктан чиста транспорт чараларын һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларын куллануга күчү исәбенә

- 3 . Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм киләчәктә гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны

сайлап алу белән транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча аларны эреләндерелгән бәяләү

- Татарстан Республикасының һәм Алабуга муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегияләре буенча өч мөмкин сценарий карала.

- База сценарие район өчен уңайлы үсеш темплары белән тотрыклы, планлы икътисадны үстерүне күздә тотта. 2015 елдан 2030 елга кадәр тулай территорияль продукт үсешенәң жыелган темпы уңайлы дөнья икътисадый хәл фонунда 1,7 тапкырга арту белән фаразлана. Житештерү-сәнәгать тибындагы махсус икътисадый зонаны (МИЗ ППТ) үстерү хисабына предприятиеләрдә эшләүчеләр саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артчак. Халык саны да тотрыклы артчак. Житештерүчәнлек 2030 елда 2015 елга карата 1,85 тапкыр артчак. Инновацион житештерү өлеше 2030 елда 5,7% тан 15% ка кадәр артчак. ВТПДА кече һәм урта бизнесның өлеше 2030 елга 0,9% ка артыр дип көтелә, ә кече һәм урта бизнес предприятиеләрендә эшләүчеләр саны 2030 елга 5% ка артчак. Халыкның торак белән тәэмин ителеше уртача темплар белән арта, 2030 елга бу күрсәткеч 1 кешегә 30,1 кв.метр тәшкил итәчәк.

- Ел саен 5-6% динамика белән туристлар агымы арта, бизнес өчен районның инвестицион жәлеп итүчәнлегенә арта. Районның икътисади үз-үзен тәэмин итү дәрәжәсе 0,55 дән 0,81% ка кадәр арту белән фаразлана. Тулаем алганда, үсешнең төп сценарие барлык куелган бурычларны һәм Инвестицион проектларны гамәлгә ашыруны күздә тотта.

- Оптимистик сценарий дөньякүләм икътисади хәлне яхшырту тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга шәһәре икътисадының динамик үсеше белән характерлана.

- Тулай территорияль продукт югары темплар белән арта, 2030 елда жыелган үсеш темпы 2015 елга карата 1,9% тәшкил итәчәк. Сәнәгать, авыл хужалыгы актив рәвештә үсә, интенсив торак төзелеше бара. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

- Даими рәвештә спорт белән шөгылләнүче халык саны елдан – ел 3-4% ка арта һәм 2030 елга 56% ка житә. Халыкның керемнәре 2030 елга 2,3 тапкыр артчак. Бюджетның керемнәре арта, муниципаль берәмлек инфраструктурасы яңартыла, бу туризм үсешенә ярдәм итә. 2030 елга туристлар агымы 3,4 тапкыр арта. «Алабуга» махсус икътисадый зонасы үсешен дәвам итә, предприятиеләр һәм хезмәткәрләр саны арта, кече һәм урта производстволар үсә. ВТПДА кече һәм

урта бизнес өлеше 2030 елда 35 % ка житә, әмма эшкәртү сәнәгатенең эре предприятиеләре икътисадның төп этәргеч көче булып кала.

Инерцион сценарий дөнъя икътисадының тышкы факторларының зур йогынтысын, муниципаль берәмлекнең икътисади үсеш темплары түбән булуны күздә тотта. Тулаем территориаль продукт үсә, ләкин шактый түбән темп белән. Предприятиеләр авырлыклар кичерүне дәвам итәләр. Импортланган чимал белән бәйлә кайбер производстволарны ябу мөмкин. ВТПДА кече һәм урта бизнес өлеше кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 елдан бирле кимү фаразлана. Районның үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе түбән булып кала. Муниципаль программаларны тулы күләмдә гамәлгә ашыруга бюджетның үз акчалары житми. Әмма туризм үсеше дәвам итә, туристлар агымы 2030 елга, шәһәрнең тотрыклы бренды ярдәмендә, 1,8 тапкыр артачак. Инвестиция инвестицияләре күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмендә инвестицияләр өлеше 5% ка якын, 2030 елга 5,7% ка кадәр, «Алабуга»СЖТ МИЗ үсеше нәтижәсендә саклана.

Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру төөннәрен булдыру буенча чаралар

Гомуми кулланыштагы автомобиль маршрут пассажир транспортында халыкка хезмәт күрсәтү системасы хәзерге вакытта шәһәр кешеләренә транспорт хезмәтләренә булган ихтыяжын канәгатьләндерә.

Транспорт хезмәтләренә тиешле сыйфатын тәмин итү максатларында 2 тукталыш пункттын төзекләндерү һәм норматив хәлгә китерү буенча чаралар комплексын үткәрү зарур. Тукталыш пунктларын төзекләндерү буенча чаралар ГОСТ Р 52766-2007 " гомуми файдаланудагы автомобиль юллары. Теяйланма элементлары. Гомуми таләпләр."

Жәмәгать транспорты тукталышларын төзекләндерү һәм күчмә составны алыштыру чараларын үткәргәндә инвалидларның юл хужалыгы объектларына керү мөмкинлеген тәмин итү чараларын проектлаштыру буенча Методик тәкъдимнәренә исәпкә алырга кирәк (ОДМ 218.2.007-2011).

4.3 бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары

Жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерүгә юнәлдерелгән чаралар исемлегә 7 нче таблицада китерелгән.

Таблица 7-жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары

№ III чараның исеме тормышка ашыру вакыты

1 2023 елда М-7 «Волга» (Черенга) автомобиль юлы өстендә юл үткәргече төзү

2 М-7 «Волга» һәм М-7 «Волга»-зур Шүрнәк киселешендә транспорт чишелешен төзү 2023 ел.

Транспорт тартылган 1 объектта вакытлыча саклау өчен машина кую урыннарына кытлык ачылган һәм 6 машина урыны (8 нче Таблица) тәшкил иткән.

Таблица 8-парковка киңлеген үстерү чаралары

№ п/п объектның исеме урнашу Дефицит, машина урыннары

1» Яковлево төп гомуми белем бирү мәктәбе " Яковлево авылы, Тынычлык ур., 1 6

4.4 жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары

Walkәяүлеләр корреспонденциясе-хәрәкәтнең төп һәм киң таралган төрләренә берсе. Апуэрбер маршрут жәяү башлана һәм бетә. Кайбер маршрутларда йөрү-сәяхәтнең бердәнбер ысулы, озын сәяхәтләр яки Кибеткә кыска сәяхәт турында. Башка маршрутларда кеше бер яки берничә озынлыкта йөри ала.

Яковлево авыл жирлеге территориясендә жәяүлеләр хәрәкәте инфраструктурасын үстерү чаралары 9 нчы таблицада тасвирланган.

Таблица 9-жәяүлеләр хәрәкәте инфраструктурасын үстерү чаралары

№ п/п юлның исеме/урамнар озынлыгы торак пункт, м урнашу жәяүлеләр өчен тротуарларның киңлеге

1 а/д М-7 «Волга»- Яковлево авылындагы Зур Шурняк 400 бер яктан 1,5

Өйрәнелә торган муниципаль берәмлек территориясендә велосипед хәрәкәте өчен инфраструктураны үстерү чаралары программа кысаларында планлаштырылмый.

4.5 йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләре өчен инфраструктураны үстерү чаралары

«Жирлек юллары челтәрен үстерү буенча 4.6»бүлекчәсендә тасвирланган юллар төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау йөк транспорты һәм коммуналь һәм юл хезмәтләре өчен инфраструктураны үстерү чараларына керә.

4.6 жирлек юллары челтәрен үстерү чаралары

Авыл жирлеге юллары челтәрен үстерү түбәндәге бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирә:

- транспорт чаралары кичүләрен киметү;
- жирле корреспонденцияләр үткәргәндә федераль һәм региональ юлларга йөкләнешне киметү;
- транспорт хәрәкәтенең яңа маршрутларын булдыру, алар юлның төп участогы ябылган очракта икеләтә маршрут буларак кулланылырга мөмкин, бу юл хәрәкәтенең тулы параличын бетерәчәк.

Шулай итеп, яңа юллар төзү һәм булган юлларны реконструкцияләү юлы белән инде булган территорияләренә транспорт үтемлегеге, жирлек эчендәге кебек башка торак пунктлар һәм территорияләр белән бәйләнешләре арта. Юллар челтәрен үстерү уңайлылык дәрәжәсен һәм корреспонденция тизлеген арттырырга мөмкинлек бирә.

Яковлево авыл жирлеге территориясендә юллар челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән чаралар исемлегенә 10 нчы таблицада күрсәтелгән.

Таблица 10-Юллар челтәрен үстерү чаралары

№ ПП чараның исеме Эш төре: с-төзелеш; Р-реконструкция; КП-капиталь ремонт категориясе озынлыгы, км срогы

1 2 3 4 5 6

1 Костенеево – Черенга V 5,6 2023-2035 белән

2 IV 1,0 2023-2035 ел белән Чиршә авылына керү юлы

3 Йокысызлык – Чирши белән IV 1,4 2023-2035

4 М-7 «Волга»-Черенга-дуңгыз ите белән IV 4.0 2023-2035 ел.

5 М-7 «Волга» - МАМЫЛОВКА белән IV 0,2 2023-2035 ел.

6 М-7» Волга " Р I 9,4 2023-2035 ел.

7 Яковлево-Иске Анзирка-Бессониha КП IV 9,5 2023-2035

8 Яковлево авылы Тынычлык урамы Р V 0,4 2019

9 яңа Анзирка авылы Полевая урамы V 1,33 2019

10 Яковлево авылы Ленин ур., КП V 1,7 2020

11 Яковлево, Ленин пер. V 0,325 2023-2035 белән

12 с. Яковлево, пер .Совет, V 1.208 2020 Белән

13 Чиршә авылы, Тынычлык ур., V 1,12 2021

14 Яңа Анзирка авылы, Колхоз ур., Р V 1,474 2021

15 яңа Анзирка авылы, Луговая урамы V 1,48 2022

16 Черенга авылы Первомайская урамы V 1.04 2022

17 С. Яковлево, Газовиклар пер. V 0,642 2023-2035 Г.

18 мамыловка поселогы, Луговая ур., V 0,55 2023-2035 ел.

19 Яковлево авылы, Ленин ур., 2023-2035

20 Яковлево авылы, Совет ур., 2023-2035

21 Черенга авылы, Светлая ур., Көнъяк ур., V 1,15

1,24 2023-2035

5 транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) күләмнәрен һәм финанслау чыганаclarын бәяләү

Конкрет объекттагы чаралар исемлегә проект-смета документларын эшлэгәннән соң жентекләп аңлатыла. Чараларның бәясе якынча билгеләнгән, инде үткәрелгән шундый ук чараларның бәясенә нигезләнәп.

Программа чараларын гамәлгә ашыру федераль, региональ һәм жирле бюджет хисабына башкарыла. ПКРТИГА керүче чараларны финанслауның еллык күләме чираттагы финансылына муниципаль берәмлек бюджетын эшлэгәндә билгеләнә.

Программа чарасын тормышка ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме исәп-хисап срогына 7 664655 мең сум тәшкил итә.

Программаны тормышка ашыру чыгымнары турында мәгълүмат 11 нче таблицада бирелгән.

Таблица 11-чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

№ п/п Чараның исеме

2019 2020 2021 2022 2023 2023-2035 финанслау Чыганагы

1	2	4	5	6	7	8	9
1	«Идел» М-7 ял итү мәйданчыгы төзелеше, 979 км (сулдан)	- - - -	10000,0	федераль бюджет			
2	«Волга» М-7 ял итү мәйданчыгы төзелеше, 979 км (уңнан)	- - - -	10000,0	федераль бюджет			
3	«Волга» М-7 (Черенга) автоюлы өстендә юл үткәргече төзү	- - - -	1500000,0	федераль бюджет			
4	М-7 «Волга» һәм М-7 «Волга»-зур Шүрнәк киселешендә транспорт чишелешен төзү	- - - -	2500000,0	федераль бюджет			
5	"Яковлево төп гомуми белем бирү мәктәбе" ндә машина кую урынын киңәйтү	- - -	375,0	жирле бюджет			
6	«Идел»-зур Шүрнәк М - 7 автоюлында тротуар төзү	- - -	1200,0	региональ бюджет			
7	"Костенеево-Черенга" автомобиль юлын төзү	- - - -	168000,0	региональ бюджет			
8»	Чиршә авылына керү юлы " автоюлын төзү	- - - -	42000,0	региональ бюджет			
9	"Бессониha-Чиршә" автомобиль юлы төзелеше	- - - -	58800,0	региональ бюджет			
10	«М-7 «Идел»-Черенга-Свиногорье " автомобиль юлын төзү»	- - - -	441000,	региональ бюджет			
11	«М-7 «Волга»-Мамыловка " автомобиль юлын төзү»	- - - -	14400,0	региональ бюджет			
12	«Идел» М-7 автомобиль юлын реконструкцияләү	- - - -	2538000,0	федераль бюджет			
13	"Яковлево-Иске Анзирка-Бессониha" автомобиль юлын капитал ремонтлау	- - - -	342000,0	региональ бюджет			
14	жирлек юлларын чокырларны ямау	100,0 30, 0 30,0 30,0 30,0	-	жирле бюджет			
15	Яковлево авылы автомобиль юлын ремонтлау	Тынычлык урамы	800,0	төбәк бюджеты			

- 16 Яңа Анзирка авылы Полевая урамы автомобиль юлын ремонтлау 2 100,0 төбәк бюджеты
- 17 Яковлево авылы автомобиль юлын капитал ремонтлау, Ленин ур., 6800,0 төбәк бюджеты
- 18 Яковлево автомобиль юлын ремонтлау, Ленин пер. 1440,0 төбәк бюджеты
- 19 С .Яковлево, пер.Совет, 960.0 региональ бюджет
- 20 Чиршә автомобиль юлын ремонтлау, Тынычлык урамы 4320,0 төбәк бюджеты
- 21 Яңа Анзирка авылы автомобиль юлын ремонтлау, Колхоз урамы 6000,0 төбәк бюджеты
- 22 яңа Анзирка авылы автомобиль юлын ремонтлау, Луговая урамы 2400,0 төбәк бюджеты
- 23 Черенга авылы автомобиль юлын ремонтлау Первомайская урамы 4800,0 төбәк бюджеты
- 24 Яковлево авылы автомобиль юлын ремонтлау, Газовиклар пер. 1440,0 төбәк бюджеты
- 25 Мамыловка поселогы, Луговая ур., 1200,0 төбәк бюджеты автомобиль юлын ремонтлау
- 26 Яковлево авылы автомобиль юлын ремонтлау, Ленин ур., 600,0 төбәк бюджеты
- 27 Яковлево авылы автомобиль юлын ремонтлау, Совет ур., 1000,0 төбәк бюджеты
- 28 Черенга авылы автомобиль юлын ремонтлау, Светлая, Көнъяк урамы 4800,0 төбәк бюджеты

Барлыгы еллар буенча: 3 000,0 9 230,0 10 350,0 9 870,0 1 830,0 7 630375,0 -

Барлыгы (финанслау чыганакалары буенча): федераль бюджет 6 558000,0

Региональ бюджет 1 106060.0

Жирле бюджет 595.0

Барлыгы: 7 664655.0

6 транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) нәтижәлелеген бәяләү

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестицион проектларның) нәтижәлелеген бәяләү «Яковлево авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасы үсешенә максатчан күрсәткечләр (индикаторларын) база күрсәткечләре белән чагыштыру нигезендә үткәрелде. Төп максатчан күрсәткечләр өчен транспорт инфраструктурасының булган торышын характерлаучы күрсәткечләр кабул ителде.

Муниципаль берәмлекнең юл челтәре торышын яхшыртудан социаль-икътисади нәтижә түбәндәгечә чагыла:

- юллар челтәренең сыйфатлы күрсәткечләрен яхшырту хисабына юл йөрү уңайлылығын һәм уңайлылығын арттыру, юл-транспорт һәләкәтләре куркынычын киметү;
- уртача хәрәкәт тизлеген арттырып вакытны экономияләү;
- гражданнар өчен дә, муниципаль берәмлек предприятиеләре һәм оешмалары өчен дә транспорт ташуга чыгымнарны киметү;
- даими маршрутлар буенча автомобиль транспортында пассажирлар йөрткәндә транспорт хезмәтләре күрсәтүнең һәркем өчен мөмкин булуын тәмин итү һәм сыйфатын күтәрү .

Программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеген бәяләү хисап чорында, һәм, тулаем алганда, программаны тормышка ашыру тәмамланганнан соң башкарыла. Бәяләү критерийлары: эффективлык, эш башкару, финанс үтәлеше.

Эффективлык программаны тормышка ашыру процессында ирешелгән нәтижәләр нисбәтен һәм аны тормышка ашыру белән бәйләү финанс чыгымнарын чагылдыра. Нәтижәлелек программаның максатчан күрсәткечләренең пландагы күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра. Финанс үтәлеше программаны тормышка ашыру белән бәйләү фактик финанс чыгымнары нисбәтен һәм чираттагы финанс елына расланган акчаларны чагылдыра.

«Яковлево авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә чараларының характеристикасы 12 нче таблицада китерелгән.

Таблица 12 - «Яковлево авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә чараларының характеристикасы

№п/п Чараның исеме социаль-икътисади эффект шәһәр төзелеш проектлау нормативларына туры килү

1 2 3 4

Максат: «Яковлево авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә халкы өчен транспорт комплексыннан һәркем файдалана алырлык һәм аның сыйфатын тәмин итә торган заманча, нәтижәле һәм куркынычсыз транспорт инфраструктурасын үстерү

Бурыч: транспорт хезмәтенең нәтижәләлеген һәм сыйфатын күтәрү

Автомобиль транспорты

1 "Костенеево-Черенга" автомобиль юлын төзү гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү туры килү

2 "Чиршә авылына керү юлы" автоюлын төзү гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү

- 3 "Йокысыз-Чиршә" автоюлын төзү гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү.
- 4 "М-7 «Идел» - Черенга-Свиногорье" автоюлын төзү гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү.
- 5 «М-7 "Идел" - Мамыловка" автоюлын төзү гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү тиешле дәрәжәдә булу
- 6 Яковлево авылы Тынычлык урамы автомобиль юлын ремонтлау гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү туры килү
- 7 Яңа Анзирка авылы Автоюлыны ремонтлау гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү туры килү
- 8 Яковлево авылы автоюлына капитал ремонт ясау, гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү туры килү
- 9 Яковлево, Ленин пер. автомобиль юлларын ремонтлау гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү
- 10 с. Яковлево, пер .Совет, гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү туры килү
- 11 Чиршә авылы, Тынычлык урамы автомобиль юлын ремонтлау гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү
- 12 Яңа Анзирка авылы, Колхоз урамы автомобиль юлын ремонтлау гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү туры килү
- 13 Яңа Анзирка авылы автомобиль юлын ремонтлау, Болын урамы, гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү
- 14 Черенга авылы автомобиль юлын төзекләндерү гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү туры килү
- 15 Яковлево авылы, газчылар пер. автомобиль юлын ремонтлау гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү туры килү
- 16 Мамыловка Бистәсе, Болын урамы автомобиль юлын ремонтлау гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү
- 17 Яковлево авылы, Ленин урамы автомобиль юлын ремонтлау гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү туры килү
- 18 Яковлево авылы, Совет урамы автомобиль юлын ремонтлау гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү ярашлылык
- 19 Черенга авылы автомобиль юлын ремонтлау, Яктылык урамы, гомуми файдаланудагы юллар озынлыгын арттыру, халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү

20 тукталыш пунктларын төзөклөндөрү пассажирлар йөртү хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын күтәрү тәңгәл килү

21 «Идел» М-7 ял итү мәйданчыгы төзелеше, 979 км (сулда) халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү ярашлылык

22 «Идел» М-7 ял итү мәйданчыгы төзелеше, 979 км (уң якта) халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү ярашлылык

23 «Волга» М-7 (Черенга) автоюлы өстендә юл үткәргече төзү халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын күтәрү ярашлылык

24 «Яковлево төп гомуми белем бирү мәктәбенен» парковка киңлеген киңәйтү белем бирү объектларының һәркем өчен мөмкинлеген арттыру туры килү

Бурыч: юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәләренен килеп чыгу куркынычын һәм авырлыгын киметү

25 "Идел" М-7 автомобиль юлын реконструкцияләү юл катламы сыйфатын күтәрү туры килү

26 "Яковлево-Иске Анзирка-Бессониha" автомобиль юлын капитал ремонтлау юл катламы сыйфатын күтәрү ярашлылык

27 «Идел» М-7 һәм «Идел»М-7 киселешендә транспорт чишелешен төзү-зур Шүрнәк транспорт агымнарын киңлек белән бүлү, конфликт нокталары санын киметү туры килү

28 «Идел» М-7 автомобиль юлында тротуар төзү-зур Шүрнәк Транспорт һәм жәяүлеләр агымнарын космоска бүлү тәңгәл килү

13 нче таблицада «Яковлево авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү чараларын тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнен әһәмияте күрсәтелде.

«Яковлево авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен транспорт инфраструктурасы житештерү тибындагы чараларны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнен 13 нче таблицасы

Күрсәткеч Берәмлек

меаслчәү төп мәгънә

(2018) фаразланган чор, (2035)

Гомуми файдалану юлларының озынлыгы 47,862 60,062 км

УДС тыгызлыгы км/км² 0,52 0,66

Км - 0,4 тротуарларның озынлыгын арттыру

Тукталышларның жиһазланышы % 0 100

Мәгариф объектларын вакытлыча парковкалар белән тәэмин итү дәрәжәсенә туры килү % 0 100

7 транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне институциональ үзгәртеп корулар, хокукий һәм мәгълүмат белән тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

Муниципаль берәмлек территориясендә институциональ үзгәртеп корулар үткәргүгә ихтыяж юк. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлек алып барганда үзара элементләрнең характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.

Программа өчен норматив-хокукий база формалаштырылган.